

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 34. Den 21 August 1802.

Trykt i Kjøbenhavn hos Director Johan Frederik Schults.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen.

Justitsraad og Deputeret i det
danske Cancellie.

Peter Johan Monrad.

Justitsraad og Departements-
Chef i det danske Cancellie.

Offentlig Foranstaltning.

Under 6 d. M. er, igjennem det danske Cancellie, udsfærdiget et Reskript til Stiftamtmanden over Ribe Stift af følgende Indhold. Da Stiftet, i Skrivelse til Cancelliet, har indberettet, at Beboerne paa Landet Fanø, hvis Antal skal udgjøre 2,200 og som nu ligge under Districts Chirurgicatet i Varde, have anholdt om Stiftamtmandens Medvirkning til, at en Chirurgus for dette Eiland maatte beskikkes, imod at han af Landet selv bliver lønnet med 2 Mk. 8 Sk. aarligt af hvert Huuseier, hvortil disse, paa nogle Enkelte nær, med Fritagelse for Almisselemmer, bekjendte Forarmede, Aftægtsfolk

og eenlige fattige Piger, have forbundet sig, ligesom de ogsaa have erklæret dem villige til, hvis en egen Chirurg blev dem beskikket, fremdeles som hidindtil at yde den bestemte Chirurgi Løn af Landets Hartkorn, og Stiftamtmanden, med Hensyn til, at det vilde være meget gavnligt for Eilandet, om det Ansøgte blev dets Beboere tilstaaet, samt at den beskikkede Districts-Chirurg intet ved den attraaede Forandring vilde afgaae i den ham tillagte Løn, har indstillet Beboernes Ønske til Bønshørelse; saa vil Hs. Majestæt i Anledning af denne Forestilling, som tilligemed det chirurgiske Academies Betænkning er bleven Allerhøiøstsamme foredragen, have bevilget: at Eilandet Fanø herefter maa have dets egen Chirurg, som i sin Tid af Hs. Majestæt skal vorde udnævnt; til hvilken Ende Hs. Majestæt bifalder de af Beboerne indgaaede Forpligtelser om deres Bidrag til den ansættende Chirurgi Løn hvorved dog tilføies følgende Bestemmelser: a) at, hvis Betalingen nægtes, som Beboerne have vedtaget at udrede til Løn for deres dem beskikkende Chirurgus, maa samme ligesom kongelige Skatter iuddrives ved Execution; b) at Lønnen ikke maa være under 150 Rdlr. aarligt; naar altsaa hver Huuseier har betalt 2 Mk. 8 Sk. og den Fattige med flere, efter Bædtægten, er fritaget for denne Betaling, bør det Manglende i bemældte Sum reparteres paa Huuseierne; c) at den beskikkende Chirurgus ikke maa være

fra

fra Øen over 24 Elmer a Gangen, med mindre Storm og Uveir skulde forhindre hans Tilbagefart over Bander og d) at Fanø vedbliver som hidtil at contribuere til den forrige Districts-Chirurgs Løn.

F u n d a t i o n .

Ved Gavebrev af 23 Oct. 1790 har Cancellieraad A. Flensburg, Borgemeester og Byesoged i Horsens rc., og Hustru A. Cathrine fød Stephansdatter, til en Afsindelse om de mange Forsynets Velgjerninger, de fra deres Ungdom indtil høie Alderdom i Horsens Bye have nydt, til Understøttelse for samme Byes Fattige, skjenket: a) et i Horsens dem tilhørende Sted, som de have ladet opbygge og indrette til Bopæl for 8 fattige Enker saaledes, at enhver af dem deri har sin Stue med Jern-Rakkelovn og et lidet Kjøkken ved Siden, og desuden et Afstykke i det i Gaarden staaende Huus til Brænde; med Stedet følger Gaards- og Hauge-Plads, samt Pompevand; b) tvende saakaldte Gaardsavlinger paa Horsens Byes Mark, som skulle være til Bygningens Bedligeholdelse efter Giverens Død og Stiftelsens Varighed. For Anvendelsen af disse Gaver ere følgende Bestemmelser fastsatte.

1) Bygningen paa forbenævnte Sted skal stedse bruges saaledes, som det af Giverne er bestemt og hvor til det nu er indrettet, nemlig til Bolig og Huuslye
for

for 8 stikkelige og trængende Enker af Horsens Byes Borgere; dog maa ingen derudi indtages, som er under 60 Aar gammel, saalænge nogen Trængende af benævnte Egenskaber er til. Trængende af Givernes Familie skulde fremfor andre være berettigede til at nyde godt af denne Stiftelse, og ikke udelukkes deraf, om de ogsaa maatte mangle nogen af benævnte Egenskaber, naar kun deres Forhold er ulasteligt.

2) De Enker, som Giverne selv have givet Huuslye i denne Bolig og indsat derudi, forblive der, saalænge de leve, og ligeledes de, som siden derudi indtages, naar de ikke henfalde til lastefuld Levnet, som bemyndiger dem, der have Opsyn over Stiftelsen, at fragte dem dette Beneficium, dersom de ikke efter foregaaende Advarsel rette deres Feil. For at forebygge deraf opkommende Riv og Usamdrægtighed fastsættes, at ingen Enke, som i denne Bolig haver faaet Plads, maa indtage Nogen til Ophold hos sig, uden dertil af Bedkommende at have særdeles Tilladelse, hvilken Tilladelse, naar den endog eengang er givet, ikke skal gjælde for bestandigt, men ophøre, saasnart Bedkommende finde for godt at tilbagekalde den.

3) Saalænge Giverne selv leve, forbeholde de sig, efter eget Tykke, at bortgive de i denne Enke-Bolig ledigblivende Pladser; men efter deres Død skal denne Rettighed tilhøre Horsens Byes Sognepræst, Magist

strat

frat og Fattiges Forstander, som have Tilsyn med denne Stiftelse efter deres Død. Bygningen vedligeholdes da saaledes:

4) De dertil skjænkede tvende Gaardsavlinger tilhøre fra deres dødelige Afgang denne Stiftelse og anvendes paa følgende Maade: den aarlige Leie og Afgift af den ene Gaardsavl uddeles lige imellem de Enker, som i dette oprettede Enkesæde have faaet Plads, til Hjælp til Brænde om Vinteren; dog maa een af de flikkeligste Enker tillægges dobbelt saameget som nogen af de andre, imod at det bliver dens Pligt at tillukke og aabne Stedets Port i rette Tid Aften og Morgen, samt paasee Reenlighed og Orden vedligeholdt, saavel ved Stedet, som de derudi værende Enkers Forhold.

5) Den aarlige Leie og Indkomst af den anden hertil skjænkede Gaardsavl skal stedse oplægges og blive i Behold, til deraf at besørge forbenævnte Enkeboligs og dertil hørende Bygninges Vedligeholdelse. Og, skulde i Tiden det gjorte Oplag blive saa stort, at Vedkommende ere forvisse, at intet kan mangle til Bygningens fornødne Vedligeholdelse, da maa Overskuddet forbruges til Uddeling blandt de i Boligen værende Enker paa foranstørte Maade.

6) Skulde forbenævnte Gaver saavel Bygning som dertil lagte Gaardsavl nogenfinde i Tiden til anden Brug] og anderledes blive anvendt, end det, heri er be-

nævnet og fastsat, skal disse Gaver ved denne Afvigelse fra Givernes Billie være deres Arvinger hjemfaldne, og de skal kunne indtale og tiltræde samme som deres fulde Eiendom; hvorfor de og stedse maae have Tilsyn, at Givernes her tilskjendegivne Billie bliver opfyldt.

7) Af denne Donation forfattes 4 ligelydende Gjenpartter, hvoraf den ene tilligemed Originalskjederne paa Stedet og de 2 Gaardsavl nedlægges til Forvaring i Stiftskisten: den anden leveres til Horsens Byes Magistrat; den tredje til de Fattiges Forstander i Horsens, og den fjerde forbliver hos Arvingerne, som have Tilsyn med disse Gavers Anvendelse efter Givernes Billie.

Denne Foundation er under 3 August d. A. gratis confirmeret.

Forgivninger.

Under Gaars Datum er, igjennem det danske Cancellie, udfærdiget et Rescript til Kjøbenhavns Magistrat af følgende Indhold. Da det ved Plakat af 9 August 1756 ei alene er forbudet alle og enhver, som ikke ere Mestere i Hattemagerlauget i Kjøbenhavn, at udhænge, udsatte, eller opslaae noget Skilt paa deres Boepæle; men det endog, paa Grund af denne Bestemmelse, skal formenes Frimestere at henlægge de hos dem forarbejdede Hatte i deres Vinduer, og Hs. Majestæt ikke finder det billigt, at de Frimestere, hvilke det er tilladt
at

at ernære sig ved deres lærte Profession, som Hattemagere, paalægges større Indskrænkninger end andre Haandværkere af samme Classe; saa har Hs. Majestæt fundet det nødvendigt for saavidt at ophæve bemældte Plakat, og tillade, at det herefter maare være Enhver, der er berettiget til, som Frimester at udøve Hattemager-Professionen, uformeent at udsætte eller henlægge de hos ham forarbejdede Hatte i sine Vinduer.

(Fortsættelse af Planen til Fattigvæsenets Indretning og Bestyrelse paa Landet ic.)

VIII. Om Amtets Fattig-Casse.

§ 47. Denne Casse bevares hos Amtsforvalteren, som fører Regnskabet over samme, hvilket til Amts-Directionen indgives. I den nedlægges tillige de Obligationer, som ere Amtets Fattigvæsen tilhørende. Deri modtages og de aarlige Beholdninger fra Districternes Fattig-Casser, for saavidt de ikke maatte behøves, som Forskud til det følgende Aars Udgifter, men kunne gøres frugtbringende. De Indtagter som tilflyde denne Casse, ere: a) hvad der i Følge Forordningen af 24 September 1708 § 13 ellers skulde tilfalde de forskellige Herreds-Casser i Amtet; og b) hvad der ved de ordinaire eller extraordinaire Retter, saavelsom ved Forligelses-Commissionerne, maatte tildommes, eller paa anden Maade tilfalde, Amtets Fattige.

§ 48. Vedkommende Rettens Betjenter og For-

ligelses-Commissioner indberette hvert Fjerdingaar til Amts-Directionen, hvad Fattigvæsenet maatte være tilfaldet under deres Jurisdiction i de sidstforløbne 3 Maaneder, og indsende derhos hvad af samme allerede til dem er bleven erlagt. Amtmanden tilstiller Amtsforvalteren de indkomne Beretninger og Penge, og serger for, at de idømte Bøder paa lovlig Maade vorde inddrevne.

§ 49. Amtets Fattig-Cassers Bestemmelse er: a) at bidrage til saadanne Trængendes Understøttelse, som, uden at kunne henføres blandt det Districts egne Fattige, hvori de opholde sig, dog i samme blive at forsørge efter § 9; b) at komme Sogne-Casserne til Hjælp i overordentlige Tilælde; og c) at afholde Beføstningerne paa Fattiges og Betleres Transport.

§ 50. Det aarlige Regnskab over denne Casse fremlægges og gennemses i den Amts-Directions Forsamling, hvori Regnskaberne for Districternes Fattig-Casser decideres.

IX Om Regnskaberne for Districternes Fattig-Casser og disses Revision.

§ 51. Sogne-Commissionerne skulle aarligen til Amts-Directionen aflægge Regnskab over Fattigvæsenets Indtægter og Udgifter i deres Districter, efter et dem, af bemældte Direction, tilstillet Schema. Bestaaer Districtet af flere Sogne, som i forskellige Amter eller

Her-

Herreder ere beliggende, aflægges særdeles Regnskab for hvert.

§ 52. Regnskaberne, som affattes af Præsten, sluttes til hvert Aars sidste December, og attesterede af Sogne Commissionens øvrige Medlemmer, at de Fatige have faaet, hvad Regnskabet mælder, indleveres til Herredsprovsten inden næstkommende 1ste Februari.

§ 53. Med Regnskabet fremsendes tillige Districts Commissionens Protokol, hvori et Duplicat af Regnskabet findes indført ved Slutningen af Commissionens Forhandlinger i det forløbne Aar.

§ 54. Naar Provsten har sammenholdet det fremsendte Regnskab med Protocollen, og i denne attesteret begges Overeensstemmelse, sender han Protocollen tilbage til vedkommende Præst; men Afkriften af Regnskabet beholder han, for nærmere at gennemgaae samme. Denne Revision bør inden 4 Uger være tilendebragt.

§ 55. Regnskabet paategnes de af Provsten gjorte Anmærkninger, og sendes Præsten tilbage. Denne tilstiller Provsten samme med sine Besvarelser, inden 14 Dage, hvorefter Regnskabet uopholdeligen af Provsten indsendes til Amts-Directionen.

§ 56. Forsæmmelighed og Uorden i Henseende til Regnskaberne, behandles efter Forordningen af 30 Jan.

1793.

X. Om Amtets Fattigvæsens-Direction.

§ 57. Amts-Directionens Forsamlinger holdes paa Amtmandens Bopæl, 4 Gange om Aaret, nemlig: i Januari, April, Juli og October Maaneder, og, naar Forretningerne ei paa een Dag kunne tilendebringes, fortsættes Samlingen de følgende Dage, indtil alt er afgjort og expederet.

§ 58. Naar Amtmanden finder det nødvendigt, kan Directionen ogsaa paa andre Tider af Aaret sammekaldes.

§ 59. Hvad som i den Mellemtid, hvori ingen Directions Forsamling holdes, behøver at expederes, besørger Amtmanden alene, og afgiver de fornødne Resolutioner i Sager, som ei taale Opsættelse. Om de af ham saaledes fæiede Foranstaltninger underretter han Directionen ved næste Samling.

§ 60. I øvrigt sørger Amtmanden for, at alle fornødne Oplysninger og Erklæringer i de Sager, som af Directionen skulle decideres, betimeligen indhentes saaledes, at disse Sager, naar den samles, kunne være modne til Afgjørelse.

§ 61. I disse Amts-Directionens Forsamlinger deliberes over alt hvad til Amtets Fattigvæsen er hørende, og afgjøres de til Directionen indløbne Klager; derhos gennemgaaes og decideres i samme de for Amtets og Districternes Fattigkasser aflagte Regnskaber, for hvil-

hvilke de Vedkommende af Directionen meddeles behørig Qvittering.

XI. Om Sættigvæsens Politiet og Straffe for Betlerie.

§ 62. For Betlere ansees alle de, som paa Veie eller Gader, i Huse eller Gaarde, ved Ord eller Gæbærder, eller ved at fremvise legemlig Bræk, anholde om Almisse eller modtage samme.

§ 63. Enhver som antraffes at betle inden Sognets District, paagribes og overleveres strax til nærmeste Sognesfoged eller Oldermænd i Districtet, som optegner saavel den Paagrebnes Forklaring, som deres, der have paagrebet ham. I Beretningen herom anføres tillige, af hvem den aflagte Forklaring, naar saadant maatte behøves, kan bevidnes. Derefter besørger Sognesfogden den Paagrebne, tilligemed Beretningen, overleveret Stedets Politimester til Sagens videre Behandling.

§ 64. Betler nogen, isteden for paa lovlig Maade at søge Hjælp og Understøtning, hvortil han maatte være Trængende, da straffes han 1ste Gang med 14 Dages Fængsel, 2den Gang med Fængsel i 4 Uger, og 3die Gang med 1 Aars Arbeide i Forbedringshuset, og ansees, for hver Gang han siden kjendes skyldig i lige Forbrydelse, med dobbelt Straf, mod den han sidst har været idømt.

§ 65. Er den, som betler, arbejdsfør og til offentlig Forsørgelse uberettiget, da straffes han den 1ste Gang, han saaledes forseer sig, med 4 Ugers Fængsel, 2den Gang med Fængsel i 8 Uger, og 3die Gang med 2 Aars Arbejde i Forbedringshuset, hvilken sidste Straf, paa lige Maade, fordobles for hver igjentagen Forbrydelse.

§ 66. Forældre eller Pleieforældre, som enten have besejlet deres Børn at betle, eller dertil have givet dem Medhold, eller ikke have hindret dem derfra, naar de vidste at de betlede, ansees som om de selv havde betlet.

§ 67. Børn imellem 10 og 15 Aar, som findes at betle uden Forældrenes eller Pleieforældrenes Forevidende, advares og sættes under strengere Tilsyn. Men, hvis de vedblive saadan Vandel, straffes de med Niis.

(Slutningen følger.)

Blandede Efterretninger.

I Anledning af det, som i Coll. Tid. No. 132 S. 507 er sagt om den tyffe reformeerte Menigheds Skole, at den fra dette Aars Begyndelse var bestemt at skulle ophøre som Opdragelses-Anstalt og for Fremtiden blot være en Værested, ere Udgiverne af Hr. Pastor v. Gehren blevne meddeelte, til Berigtigelse af Forestaaende, den Efterretning, at denne Opdragelses-Anstalt,

stalt, ligesom forhen, vedbliver at være forenet med Skolen, har 12 Opdraglinger og staaer under Hr. Cantor Knusts Bestyrelse. Læreanstalten har i Aar faaet en nye Lærer i Catechet Heger, som deler Underviisningen med Cantoren, og den er ved samme Leilighed bleven deelt i 2 Classer, i hvilke de Ungres Underviisning besørgeres af Cantoren, og de Eldres af Catecheten. Skoletimerne for enhver Klasse ere om Formiddagen fra 8 - 10, og om Eftermiddagen fra 2 - 4. Desuden besøger anden Klasse 3 Gange om Ugen fra 11 - 1 Præstens Catechisationer, og i samme Timer blive de, som efter deres Alder vel fulde høre til 2 Klasse, men formedelst deres ringe Kundskaber faae Underviisning i 1 Klasse, hos Cantoren holdne til, at indhente det Manglende. I Skolen modtages alle Børn af saadanne Forældre, som høre til den tyffe reformeerte Menighed, og som det fattes paa Midler eller Leilighed til at lade deres Børn, ved Huusinformation eller i et offentligt Institut i Byen, give den Underviisning, som de for deres Confirmation behøve. Aldeles fattige Forældres Børn blive, ligesom de 12 i Opdragelses-Anstalten optagne forældrelose Børn, underviste paa Menighedens Fattig- og Opdragelses-Huuscassers Bekostning: formuende Forældre betale derimod Underviisningen for et Barn under 11 Aar med 2 Rdlr. om Halvaaret, og for et Barn paa 11 Aar og derover med 3 Rdlr. Skriv-

ma.

materialier, Bøger o. s. v. anskaffes for Fattig- og Vaisenhuusbørnene paa Fattig- og Opdragelses-Huusskassens Regning. To Gange aarligen, ved Paaſke og Michelsdags Tider, holdes Examen med ſamtlige Skolebørn, i Nærværelſe af det hele Presbyterium og ſaadanne Forældre, ſom intereſſere ſig for deres Børns og Skolens Bedſte. Til at indtræde i 1 Claffe maa et Barn i det mindſte være 7, og til at indtræde i 2 Claffe, i det mindſte 11 Aar gammel. Anmælbelfen om indtrædende Børn ſkeer hos Præſten.

Efter indkommen Anſøgning er det tilladt Cancellieraad B. H. Chriſtie af Bernersholm i Bergens Stift, udi en af ham paa bemældte hans Gaard opbygget liden Kirke at indrette et Begravelfesſted for ſig og Familie; dog at vedkommende Kirke og dens Betjenter derved intet fragaae i deres lovlige Rettigheder.

Under 16 Juli d. A. er det tilladt Sognepræſten for Haſle og Ruths Menigheder paa Bornholm, J. C. Melbye, at vælge frie Texter af den hellige Skrift for ſit offentlige Foredrag fra Prædikeſtoelen; dog ſaaledes, at der vælges ſammenhængende Stykker, iſær af det nye Teſtamente og fortrinligt af Evangelierne, ſaa og, at paa Høitidsdagene vælges ſaadanne Texter, ſom ſtaaer i Forbindelſe med Feſtens Anledning og Henſigt.

Med Hensyn til den udmærkede Flid og Nidkjærlighed, hvormed den commanderende General i Jylland, General-Lieutenant v. Moltke, har bestyret Forsvarsvæsenet og Kyst-Batteriernes Anlæg sammesteds, har Hs. Majestæt, ved Resolution af 13 d. M., behaget allernaadigst at befale: at den nordre Skandse ved Fladstrand herefter skal kaldes Moltkes Skandse.

Pedige Embeder.

Under det danske Cancellie: Hellevad, Høllum og Ørum residerende Kapellanie i Aalborg Stift 140 Rdlr. 3 Mk. Sognekaldet til St. Peders Kirke i Næstved 380 Rdlr.; efter Reskript af 23 Juli 1802 er Korntienden af 132 Tdr. 1 Skp. 2 Fdk. 1 Alb. af Fogedbye Sogn, henlagt til Præsten i Fogedbye. Niise Sognekald paa Erøe 498 Rdlr. Districts-Chirurgicatet paa Fanø under Ribe Stift med 150 Rdlr. aarlig Gage. Sørenskriveriet over Jnderøens Fogderie i Trondhjems Stift. Sørenskriveriet over Toten, Bardal og Biri i Aggershuus Stift, hvoraf svares i aarlig Pension 60 Rdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 6 August er Stibspræst H. B. Trojel confirmeret som constitueret Hjal-

Hjælpepræst ved St. Nicolai Menighed i Kjøbenhavn.
Den 20 August, Cancellie-Directeur hos den regjerende
Greve af Erbach-Erbach, samt fyrstelig Metlenborg,
Schverinske Hofraad J. J. Haackh, befuldmægtiget til Stats-
raad.

Under Generalitetet: Den 13 August er Ca-
pitain v. Wamschiold efter Ansøgning afskediget fra det
2det trondhjemske Infanterie-Regiment med Pension,
og i Anledning deraf har. Capitain v. Nagler conse-
reret det ledigblevne Comp. som Chef; Sec. Lieut. v.
Flor befuldmægtiget til Prem. Lieut. ved de Nationale; Sec.
Lieut. v. Grabow forsat fra Grenad. Comp. til de Nat.;
Fændrik v. Dagenbolde forfremmet til Sec. Lieut. ved
Grenad. Comp., og Fændrik à la suite v. Sodemann
til virkelig Fændrik, samtlige i bemældte Regiment.
Sec. Lieut. v. Selmer af det søndersjældske Inf. Reg.
efter Ansøgning i Raade afskediget med Pension; Lieut.
Greve til Bentheim-Steinsfurth udnævnt til Capitain
à la suite af Infanteriet med Anciennitet fra 1 Juli
d. A.; Prem. Lieut. af det 3die jydsk Inf. Reg. v.
Bruun udnævnt til General-Adjutant Lieutenant.

Under Rentekammeret: Den 13 August er
Fændrik ved Kongens Regiment, C. J. Nonnenkamp
forundt Bestalling som Landmaaler.